

Практичне заняття 1.

Типи балад (4 год.)

План

1. Джерела сюжетного матеріалу.
2. Типологічні сюжети.
3. Балада і твори баладного типу.
4. Риси балади.

Література

1. Бовсунівська Т. Двійництво в українському романтизмі : з історії літературознавства. *Українська мова та література*. 1997. Ч. 36 (52). С. 6.
2. І прадіди в струнах бандури живуть : українська романтична поезія першої половини ХІХ століття / упор. П. Хропко. Київ : Веселка, 1991. 239 с.
3. Комаринець Т. Ідейно-естетичні основи українського романтизму : Проблема національного й інтернаціонального. Львів : Вища школа, 1983. 224 с.
4. Українські поети-романтики 20-40-х ХІХ ст. / упор. Б. Деркач., С. Крижанівський. Київ : Дніпро, 1968. 635 с.
5. Українські поети-романтики : поетичні твори / М. Гончарук. Київ : Наукова думка, 1987. 680 с.

Практичне заняття 2.

Тип класичної балади (4 год.)

План

1. Балада як основний жанр поетів-романтиків.
2. Наявність фантастичних елементів у сюжеті.
3. Стилізація, «наподоблення» балади.

Література

1. Бондар М. Поезія дошевченківської епохи. Система жанрів. Київ : Наукова думка, 1986. 326 с.
2. Гончар О. Українська література дошевченківського періоду і фольклор. Київ : Наукова думка, 1982. 311 с.

3. Єременко О. Українська балада XIX століття (історія жанру). Суми : ВВП Мрія-1. 215 с.
4. Наливайко Д. Шевченко, романтизм, націоналізм. *Слово і час*. 2006. № 3. С. 3-21.
5. Нудьга Г. Балади Шевченка. *Українська балада (з теорії та історії жанру)*. Київ : Дніпро, 1970. С. 102-139.
6. Салига Т. Незгасне полум'я балади. *Українська мова і література в школі*. 1982. № 2. С. 3-12.
7. Ткаченко О. Спроба типології романтизму : доба, стиль, мова. *Слово і час*. 1999. № 6. С. 41-44.

Практичне заняття 3.

Фольклорно-міфологічні балади (4 год.)

План

1. Твори про кохання, у яких наявні метаморфози та чарування.
2. Твори, у яких головними героями виступають міфічні та демонологічні істоти.
3. Специфічні риси західноукраїнських балад.
4. Символіка балад.

Література

1. Бовсунівська Т. Парадокси романтичного історизму. *Вітчизна*. 1997. № 3-4. С. 110-116.
2. Вервес Г. Український романтизм і деякі питання теорії літературних взаємин. *Радянське літературознавство*. 1973. № 7. С. 57-65.
3. Єременко О. Модифікації фольклорно-міфологічного образу русалки в українських баладах XIX ст. *Вісник ЗДУ*. Серія : Філологічні науки. Запоріжжя : ЗДУ, 2001. № 2. С. 41-45.
4. Єременко О. Українська балада XIX століття (історія жанру). Суми : ВВП Мрія-1. 215 с.
5. Козар Л. Балада Тараса Шевченка «Лілея». *Дивослово*. 1996. № 12. С. 50-52.

6. Комаринець Т. Ідейно-естетичні основи українського романтизму : проблема національного й інтернаціонального. Львів : Вища школа, 1983. 224 с.

Практичне заняття 4.

Нумінозні балади (4 год.)

План

1. Бюргерівський сюжет в українських баладах.
2. Фольклорно-романтичний характер поезики балад.
3. Часово-просторовий аспект.
4. Зв'язок з дохристиянськими віруваннями, двовір'ям українців, з міфологічною свідомістю та світосприйняттям.

Література

1. Ткачук М. Стиль Левка Боровиковського : навчальний посібник. Збараж : Пегас, 1991. 21 с.
2. Франко І. Деяко про «Марусю» Л. Боровиковського та її основу. *Зібр. тв. : у 50-ти т. Т. 33 : Літературно-критичні праці (1900-1902)*. Київ : Наукова думка, 1982. С. 403-416.
3. Чижевський Д. Романтизм. *Історія української літератури : від початків до доби реалізму*. Тернопіль : Феміна, 1994. С. 373-376.
4. Шамрай А. Левко Боровиковський як поет-романтик. *Матеріали до вивчення історії української літератури : у 5-ти т. Т. 2 : Література I пол. XIX ст.* Київ : Радянська школа, 1961. С. 282-301.

Практичне заняття 5.

Соціально-побутові балади (4 год)

План

1. Контамінація історичних та громадянських мотивів.
2. Проблематика творів.
3. Фольклорні образи.
4. Образ співця.

Література

1. Нудьга Г. Романтична балада першої половини ХІХ століття. *Українська балада (з теорії та історії жанру)*. Київ : Дніпро, 1970. С. 67-101.
2. Павлюк М. Вірші Яна Коллара та Миколи Костомарова про слов'янське єднання. *Слово і час*. 1993. № 12. С. 3-8.
3. Попов П. М. Костомаров як фольклорист і етнограф. Київ : Наукова думка, 1968. 113 с.
4. Чижевський Д. Історія української літератури : від початків до доби реалізму. Тернопіль : Феміна, 1994. С. 380-383.
5. Шевчук В. Муза Миколи Костомарова. *Дорога в тисячу років : роздуми, статті, есе*. Київ : Радянський письменник, 1990. С. 262-269.

Практичне заняття 6. Балади Т. Шевченка (2 год.)

План

1. Українська романтична балада і балади Т. Шевченка.
2. Особливості балад Т. Шевченка: образи, конфлікт, пейзаж, ліричні відступи, образно-тропеїчні засоби.
3. Символіка.
4. Поліфонічність Шевченкової балади.

Література

1. Бондар Л. Універсум «Причинної». *Слово і час*. 2005. № 3. С. 3-13.
2. Бородін В. Про основний текст балади «Тополя». *Збірник праць 20-ї наук. шевченківської конференції*. Київ : Наукова думка, 1973. С. 92-105.
3. Кравченко В. Жанрова еволюція балади Т. Шевченка. *Шевченко і Поділля : зб. наук. пр. за матеріалами другої Всеукраїнської наукової конференції*. Кам'янець-Подільський, 1999. С. 34-37.
4. Моклиця М. Покритка в творчості Шевченка (психоаналітична інтерпретація). *Слово і час*. 2000. № 3. С. 24-31.
5. Плющ Л. «Причинна» і деякі проблеми філософії Шевченка. *Сучасність*. 1979. № 3. С. 8-28.

6. Половина О. Конфлікт у баладі й світогляд поета. *Слово і час*. 1999. № 6. С. 63-66.